

**БІБЛІОТЕКА СЛОВНИКІВ
ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ**

**Українсько-німецький/
німецько-український
словник юридичних термінів**

**Ukrainisch-Deutsches /
Deutsch-Ukrainisches
Wörterbuch von Rechtsbegriffen**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**Українсько-німецький/
німецько-український
словник юридичних термінів**

**Ukrainisch-Deutsches / Deutsch-Ukrainisches
Wörterbuch von Rechtsbegriffen**

(Близько 10 тисяч термінів)

Запоріжжя
2018

УДК 81'374.2'374.26: 34
У452

Рекомендовано до друку Вченою радою
Запорізького національного університету
(протокол засідання № 12 від 20.06.2017 р.)

Видання, що складається з двох рівнозначних за обсягом частин «Українсько-німецького словника юридичних термінів» та «Німецько-українського словника юридичних термінів», містить близько 10 тисяч юридичних термінів і термінологічних сполучень у кожному із них. Юридичні терміни розподілені на окремі частини (за окремими галузями права, комплексними юридичними науками тощо). При його укладанні використовувались чинні нормативно-правові акти, навчальні, публіцистичні правові джерела. Словник розрахований на учнів старших класів, студентів вищих навчальних закладів, юристів-вчених, юристів-практиків, а також усіх, хто бажає вдосконалити знання з сучасної юридичної термінології.

Упорядники:

Коломоєць Т.О., д.ю.н., професор
Іваненко С.В., к.філол.н., доцент

Рецензенти:

Лукашевич В.Г., д.ю.н., професор
Павленко О.О., д.пед.н., професор

Головний редактор: Коломоєць Т.О., д.ю.н., професор

Відповідальний редактор: Віхляєв М.Ю., д.ю.н., доцент

Редактори:

Лютіков П.С., д.ю.н., доцент
Костенко О.В., викладач

Технічний редактор: Шиванова М.Г.

Коректор: Пирог Н.В.

Українсько-німецький/німецько-український словник юридичних термінів: близько 10 тис. термінів / за заг. ред. Т.О. Коломоєць, С.В. Іваненко; кол. авт.: Коломоєць Т.О. (голова) та ін. – Запоріжжя: ЗНУ, 2018. – 326 с.

Репродукування (відтворення) видання в будь-який спосіб без дозволу видавництва заборонено.

ISBN 978-966-916-427-8

© Запорізький національний університет, 2018

Авторський колектив:

Аганіна Альона Олександрівна – к.ю.н., асистент
Алімов Кирило Олександрович – к.ю.н., ст. викладач
Бичківський Олексій Олексійович – к.ю.н., доцент
Болокан Інна Вікторівна – к.ю.н., доцент
Верлос Наталя Володимирівна – к.ю.н., доцент кафедри
Віхляєв Михайло Юрійович – д.ю.н., доцент, професор кафедри
Ганзенко Олександр Олександрович – к.ю.н., доцент
Єна Ірина Вікторівна – к.ю.н., доцент кафедри
Єрмоленко Дмитро Олександрович – д.ю.н., професор
Журавльова Ганна Семенівна – к.ю.н., доцент
Іваненко Станіслав Валентинович – к.філол.н., доцент
Коломoeць Тетяна Олександрівна – д.ю.н., професор, Заслужений юрист України, член-кореспондент НАПрН України
Колпаков Валерій Костянтинович - д.ю.н., професор
Костенко Олена Владиславівна – викладач
Кузенко Лариса Володимирівна – к.ю.н., доцент
Ларкін Михайло Олександрович – к.ю.н., доцент
Луц Дмитро Миколайович – к.ю.н., викладач
Лютіков Павло Сергійович – д.ю.н., доцент, професор кафедри
Лютікова Маргарита Олегівна – к.ю.н., доцент
Омельянчик Сергій Володимирович – к.ю.н., доцент
Пелех Ія Василівна – к.ю.н., викладач
Пирожкова Юлія Володимирівна – к.ю.н., доцент
Половінкіна Руслана Юріївна – к.ю.н., асистент
Самойленко Георгій Валерійович – к.ю.н., доцент
Сидоров Ярослав Олексійович – к.ю.н., доцент
Сквірський Ілля Олегович – д.ю.н., доцент, професор кафедри
Ткалич Максим Олегович – к.ю.н., доцент
Удовика Лариса Григорівна – д.ю.н., доцент, професор кафедри
Узунова Оксана Василівна – к.ю.н., доцент
Шарая Анна Анатоліївна – к.ю.н., доцент кафедри
Шеховцова Лілія Ігорівна – к.ю.н., доцент
Щипанова Ольга Олександрівна – к.ю.н., доцент

ЗМІСТ

УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ СЛОВНИК ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ

ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА.....	9
КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ	13
МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО	20
АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС.....	27
КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО. КРИМІНОЛОГІЯ	35
КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО	41
КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС	47
ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО	52
ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС.....	57
СІМЕЙНЕ ПРАВО	61
НОТАРІАТ	68
ЖИТЛОВЕ ПРАВО	71
ТРУДОВЕ ПРАВО	78
ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ	84
ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО.....	89
АГРАРНЕ ПРАВО.....	94
ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО	102
ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО	108
ГОСПОДАРСЬКЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО.....	113
ФІНАНСОВЕ ПРАВО.....	122
МИТНЕ ПРАВО	130
ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО	133
МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО	139
МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО.....	144
ПРАВОВА СТАТИСТИКА	149
СУДОВА МЕДИЦИНА ТА ПСИХІАТРІЯ	156
СУДОВА БУХГАЛТЕРІЯ	160

DEUTSCH-UKRAINISCHES WÖRTERBUCH VON RECHTSBEGRIFFEN

STAATS-UND-RECHTSTHEORIE	168
VERFASSUNGSRECHT DER UKRAINE	172
STADTRECHT	179
VERWALTUNGSRECHT	186
STRAFRECHT. KRIMINOLOGIE	194
STRAF-EXEKUTIVRECHT	200
STRAFVERFAHREN.....	206
BÜRGERRECHT (ZIVILRECHT)	211
ZIVILVERFAHREN.....	216
FAMILIENRECHT	220
NOTARIAT.....	227
WOHNRECHT.....	230
ARBEITSRECHT	237
SOZIALSCHUTZRECHT	243
BODENRECHT	249
AGRARRECHT	253
ÖKOLOGISCHE RECHT (UMWELTRECHT).....	262
WIRTSCHAFTSRECHT	267
WIRTSCHAFTLICHE VERFAHRENSRECHT	272
FINANZRECHT	281
ZOLLRECHT.....	289
INFORMATIONENRECHT.....	292
INTERNATIONALE VÖLKERRECHT.....	298
INTERNATIONALES PRIVATRECHT	303
RECHTSSTATISTIK	308
GERICHTLICHE MEDIZIN UND PSYCHIATRIE	315
GERICHTLICHE BUCHHALTUNG	320

ПЕРЕДМОВА

Словникове видання «Українсько-німецький/німецько-український словник юридичних термінів» підготовлено колективом науковців юридичного факультету та кафедри іноземних мов професійного спрямування факультету іноземної філології Запорізького національного університету з метою забезпечення потреби сучасного українського суспільства у фахових словниках, зорієнтованих на широке коло юристів – учнів старших класів, студентів вищих навчальних закладів, юристів-вчених, юристів-практиків, всіх, хто бажає вдосконалювати знання з сучасної юридичної термінології. Словникове видання «Українсько-німецький/німецько-український словник юридичних термінів» є частиною комплексного проекту «Бібліотека словників юридичних термінів».

На відміну від інших словників пропонуване видання є двомовним: українсько-німецьким і німецько-українським. Відповідні частини словника є рівнозначними за частинами. Аналогічність і двомовність видання забезпечує ефективність словника у фаховому усному спілкуванні, а також при роботі з юридичними текстами як українською, так і німецькою мовами.

Словник побудовано за традиційним у лексикографії алфавітно-гніздовим принципом. Словникова стаття має таку будову: заголовне слово виділяється жирним шрифтом. Якщо слово має кілька німецьких (українських) відповідників, воно подається через крапку з комою.

Упорядники та авторський колектив висловлює слова щирої вдячності рецензентам – д.ю.н., професору, завідувачу кафедри кримінального процесу та криміналістики Інституту ім. В.В. Сташиса Класичного приватного університету Лукашевичу В.Г. та д.пед.н., професору, завідувачу кафедри іноземних мов та професійної мовної підготовки Університету митної справи та фінансів Павленко О.О. за слушні зауваження та цінні поради стосовно рукопису словника.

Український алфавіт

Аа Бб Вв Гг Гг

Дд Ее Єє Жж

Зз Ии Іі Її Йй

Кк Лл Мм Нн

Оо Пп Рр Сс Тт

Уу Фф Хх Цц

Чч Шш Щщ Ъ

Юю Яя

ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

абсолютна монархія – absolute Monarchie (f)	гіпотеза правової норми – die Hypothese (f) von Rechtsvorschriften
абсолютні відносини – absolute Beziehungen (pl)	глава держави – Staatsoberhaupt (n)
абсолютні права – absolutes Recht (n)	громадський порядок – öffentliche Ordnung (f)
автентичне тлумачення – authentische Interpretation (f)	громадянське суспільство – Zivilgesellschaft (f)
автономія – Autonomie (f)	гуманізм права – Humanismus (m) des Rechtes
авторитаризм – Autoritarismus (m)	давність – Abgelegenheit (f)
адміністративно-територіальний поділ – Verwaltungsabteilungen (pl)	девіантна поведінка – abweichendes Verhalten (n)
акт застосування права – Benutzungshandlung (f) des Rechtes	декларація – Erklärung (f), Deklaration (f)
акт нормативно-правовий – Rechtsakt (m)	демократизм права – Demokratie (f) des Rechtes
акт тлумачення права – Akt (m) der Interpretation des Gesetzes	демократичний режим – demokratische Regime (f)
архаїчне право – archaisches Recht (n)	держава правова – Rechtsstaat (m)
бездіяльність злочинна – kriminelle Untätigkeit (f)	держава соціальна – Sozialstaat (m)
буденне тлумачення – ordentliche Interpretation (f)	державна влада – Staatsmacht (f)
буквальне тлумачення – wörtliche Auslegung (f)	державна дисципліна – Staatsdisziplin (f)
вето – Veto (n)	державний апарат – Staatsapparat (m)
виконавча влада – Exekutive (f)	державний орган – Staatsorgan (n)
виконання обов'язку – Erfüllung (f) der Verpflichtung	державний примус – staatlicher Zwang (m)
використання права – Nutzung (f) des Rechtes	державний суверенітет – staatliche Souveränität (f)
відносні правовідносини – relative Beziehungen (pl)	державно-правовий режим – staatsrechtliche Ordnung (f)
влада соціальна – soziale Macht (f)	деспотична монархія – despotische Monarchie (f)
владні рішення – Government-Lösungen (pl)	децентралізовані держави – dezentrale Staate (pl)
внутрішні функції – interne Funktionen (pl)	джерело права – Rechtsquelle (f)
вождівство – Häuptlingstümern (f)	диктатура – Diktatur (f)
воля народу – Wille (m) des Volkes	динамізм права – Dynamik (f) des Rechtes
вотум – Abstimmung (f)	диспозитивна норма – dispositiver Standard (m)
всенародне голосування – Volksabstimmung (f)	диспозитивний метод правового регулювання – dispositive Methode (f) der rechtlichen Regelung
всенародне обговорення – öffentliche Diskussion (f)	диспозиція правової норми – Disposition (f) von Rechtsnormen
гарантії законності – Garantien (pl) der Legalität	дисципліна – Disziplin (f)

- дисципліна голосування** – Abstimmungsdisziplin (f)
- дієздатність** – Kapazität (f)
- дія нормативно-правового акту** – Wirkung (f) eines Rechtsakts
- дія права** – Wirkung (f) des Rechtes
- догма права** – Dogma (n) des Rechtes
- договір нормативний** – Regulierungsvertrag (m)
- договір нормативного змісту** – normativer Inhalt (m) des Vertrages
- договірна дисципліна** – vereinbarte Disziplin (f)
- договірна теорія походження держави** – Vertragstheorie (f) über die Entstehung des Staates
- договірні федерації** – Vertragsverbände (pl)
- доктрина права** – Rechtsdoktrin (f)
- доктринальне тлумачення норм права** – doktrinäre Auslegung (f) des Gesetzes
- дотримання права** – Einhaltung (f) des Rechtes
- дуалістична монархія** – Doppelmonarchie (f)
- економічна функція** – wirtschaftliche Funktion (f)
- ефективність права** – Rechtswirksamkeit (f)
- заборона** – Verbot (n)
- загальна теорія держави і права** – allgemeine Staats- und rechtstheorie (f)
- загальне виборче право** – allgemeines Wahlrecht (n)
- загальні принципи права** – allgemeine Rechtsgrundsätze (pl)
- загальносоціальні функції держави** – soziale Funktionen (pl) des Staates
- закон** – Gesetz (n)
- законний інтерес** – berechtigtes Interesse (n)
- законність** – Gesetzlichkeit (f)
- законодавство** – Gesetzgebung (f)
- законодавча влада** – Legislative (m)
- законодавча ініціатива** – legislative Führung (f)
- законопроект** – Gesetzesentwurf (m)
- заколотворчий процес** – Gesetzgebung (f)
- заслуга** – Verdienst (n)
- засоби захисту** – Schutzmaßnahmen (pl)
- застосування права** – Anwendung (f) des Gesetzes
- звід законів** – Gesetzbuch (n)
- зворотна сила закону** – Ex-post-facto-Gesetz (n)
- зловживання правом** – Rechtsübergreif (m)
- злочин** – Verbrechen (n)
- зовнішні функції держави** – externe Funktionen (pl) des Staates
- імперативна норма** – zwingende Vorschrift
- імперативний метод правового регулювання** – verbindliche Methode (f) der gesetzlichen Regelung
- імпічмент** – Anklage (f)
- індивідуально-правове регулювання** – individuelle Rechtsregelung (f)
- інститут права** – Rechtshochschule (f)
- інтерпретаційний акт** – interpretativer Akt (m)
- історико-політичне тлумачення права** – historische und politische Auslegung (f) des Gesetzes
- казуальне тлумачення** – lässige Interpretation (f)
- казус** – Malheur (n)
- канонічне право** – das kanonisches Recht (n)
- кваліфікація правова** – die Rechtsqualifikation (f)
- кворум** – Quorum (n)
- кодекс** – Gesetzbuch (n)
- кодифікований акт** – kodifizierter Akt (m)
- колізії юридичні** – Rechtsstreitigkeiten (pl)
- конкретизація норм права** – Konkretisierung (f) der Rechtsstaatlichkeit
- консолідація** – Konsolidation (f)
- конституційна монархія** – konstitutionelle Monarchie (f)
- конституційні федерації** – Verfassungsverbände (pl)
- конституція** – Verfassung (f)
- конфедерація** – Konföderation (f)
- легальність влади** – Rechtmäßigkeit (f) der Regierung
- легітимність влади** – Legitimität (f) der Regierung